

El futbol, eina de cultura

Ramon Palacio

Després de 2.000 anys, no hem sabut encara passar del *pa i circ* dels romans. Potser és que l'espècie humana no dona per més.

El circ ara es diu esport, però esport com espectacle. No cal esforçar-s'hi, no cal practicar, cal simplement seure davant el televisor i cridar. Els més agosarat, els més integrats en aquesta nova cultura poden fer-se socis del club, o millor, apuntar-se a *boixos nois* o a *brigadas blanquiazules* o a *ultrasur*. Tots els noms recorden la bogeria o la milícia.

El circ no és patrimoni d'Espanya, ni dels països llatins, com Itàlia. Funciona a tot arreu d'Europa, especialment a Anglaterra i Escòcia, a Alemanya i als països de l'ex-Est. A Sudamèrica ho viuen amb més passió que a Europa. Als Estats Units de Nordamèrica utilitzen el bàsquet i el base-ball. De fet funciona a tota l'àrea d'influència *judeo-cristiana*. I ho estem exportant a l'Àfrica.

Hi ha altres activitats fortament culturals, com els Grand Prix de fórmula 1 i els mundials de motociclisme. Si hi fem algun màrtir, una mica de sang, l'espectacle és més creïble. Avans fèiem servir la boxa i la lluita lliure, i el ciclisme, en pista i en carretera. Avui aquests esports ens semblen o bé massa directes, massa primitius, o simplement els hi hem afegit el motor, que fa més soroll i permet més risc.

En aquest context, els toros no són sinó una vella herència, que encara perdura, però troba un difícil encaix amb les noves modes de la cultura esportiva.

Els jugadors, els esportistes, són esclaus d'or, els directius són traficants, els diners surten de la televisió, pagats per qui posa la publicitat amb l'esperança que milions de persones que ho veiem els hi retornarem els diners adquirint els seus productes. I deu ser així, perquè això ja fa anys que dura i encara va a més.

De fet, la tecnologia evoluciona gràcies al futbol, perquè si no fos així, els satèl·lits de televisió directa, l'estesa de cable de fibra òptica i la televisió digital estarien molt més endarrerits.

Als Estats Units de Nordamèrica, la primera pregunta que et fan els veïns quan hi vas a viure és: a quina església pertanys? A Europa preguntem: de quin equip ets?. Cal respondre'n un, si no ets un desarrelat.

Quan el Barça guanya alguna competició, tots ens tornem bojos, cridem, tirem petards, ens emborratxem, sortim amb els cotxes infringint totes les normes que els altres dies respectem. Les autoritats ho accepten, i encara que no els agradi boten al balcó.

Tenim el sentiment tribal arrelat, i les autoritats, democràtiques o autocràtiques, ho accepten i se'n aprofiten. Tot sigui per la *pau política*, tot sigui pels vots.

Quan avui parlem de globalització, de solidaritat i de cultura potser anem errats. Caldria parlar de tribus, de rivalitat i d'espectacle.

En tot aquest procés, un aspecte important és no oblidar l'educació dels nostres fills, no fos que el dia de demà ells no fossin de cap equip de futbol!